

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Cdo/97/2021
Identifikačné číslo spisu:	1401898894
Dátum vydania rozhodnutia:	29.03.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Halušková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:1401898894.4

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Bajánkovej a členov senátu JUDr. Jozefa Kolcuna, PhD. a JUDr. Jany Haluškovej, v spore žalobkyne G.. R. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom Č.. F. XXXX/XXX, R., zastúpenej JUDr. Ľubomírom Hlbočanom, advokátom so sídlom Vajnorská 20, Bratislava, proti žalovanému B.. E. T.Á., nar. XX.XX.XXXX, bytom Č.. F. XXX, R., zastúpenému JUDr. Gabrielou Zelemovou, advokátkou so sídlom Heydukova 16, Bratislava, o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva, vedenom na Okresnom súde Bratislava IV pod sp. zn. 19C/79/2001, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo dňa 15. októbra 2020 sp. zn. 9Co/208/2018 takto

rozhodol:

Dovolanie z a m i e t a.

Žalobkyni voči žalovanému p r i z n á v a náhradu trov dovolacieho konania v celom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava IV (ďalej len „okresný súd“ alebo „súd prvej inštancie“) rozsudkom zo dňa 16. mája 2018 sp. zn. 19C/79/2001 (v poradí druhým) rozhodol o zrušení podielového spoluvlastníctva strán sporu k nehnuteľnostiam a o jeho vyporiadaní tak, že do výlučného vlastníctva žalobkyne prikázal v celosti t. j. v 1/1 nehnuteľnosti nachádzajúce sa v katastrálnom území Q.Á. R., zapísané na liste vlastníctva č. XXXX Okresného úradu Bratislava, katastrálneho odboru v registri KN "C" ako parc. č. XXXX o výmere 109 m², zastavané plochy a nádvoria, rodinný dom súp. č. XXXX stojaci na parcele č. XXXX, parc. č. XXXX o výmere 126 m², zastavané plochy a nádvoria, parc. č. XXXX/X o výmere 65 m², zastavané plochy a nádvoria, parc. č. XXXX/X o výmere 35 m², zastavané plochy a nádvoria, parc. č. XXXX/X o výmere 51 m², zastavané plochy a nádvoria, parc. č. XXXX/X o výmere 29 m², záhrady, parc. č. XXXX/X o výmere 12 m², záhrady, parc. č. XXXX o výmere 180 m², záhrady a novovytvorenú parcelu reg. "C" parc. č. XXXX/X o výmere 95 m², zastavané plochy a nádvoria, v zmysle geometrického plánu č. 19C79/01/01 zo dňa 10.07.2008 vypracovaného B.. Š. Š., overeného Správou katastra pre Hlavné mesto SR Bratislavu pod č. 2145/08 dňa 22.08.2008 a parc. reg. "C" č. XXXX o väčšej výmere 380 m² ako pôvodná, záhrady, ako to vyplýva z geometrického plánu č. 19C79/01/01 zo dňa 10.07.2008 vypracovaného B.. Š. Š., overeného Správou katastra pre Hlavné

mesto SR Bratislavu pod č. 2145/08 dňa 22.08.2008. Do výlučného vlastníctva žalovaného prikázal v celosti t. j. v 1/1 nehnuteľnosti v katastrálnom území Q. R. zapísané na LV č. XXXX Okresného úradu Bratislava, katastrálneho odboru, v registri KN "C" ako parc. č. XXXX o výmere 106 m², zastavané plochy a nádvoria, parc. č. XXXX o výmere 194 m², zastavané plochy a nádvoria, rodinný dom súp. č. XXXX postavený na parc. č. XXXX, parc. č. XXXX/X o výmere 69 m², zastavané plochy a nádvoria, parc. č. XXXX/X o výmere 30 m², zastavané plochy a nádvoria, parc. č. XXXX/X o výmere 5 m², zastavané plochy a nádvoria, parc. č. XXXX/X o výmere 6 m², zastavané plochy a nádvoria, parc. č. XXXX/X o výmere 3 m², záhrady, parc. č. XXXX/X o výmere 50 m², zastavané plochy a nádvoria, parc. č. XXXX/X o výmere 40 m², záhrady, parc. č. XXXX o výmere 169 m², záhrady a na základe geometrického plánu č. 19C/79/01/01 zo dňa 10.07.2008 vyhotoviteľa B. Š. Š., overeného Správou katastra pre Hlavné mesto SR Bratislavu pod č. 2145/08 zo dňa 22.08.2008 parc. reg. "C" č. XXXX/X o zmenenej výmere 410 m², záhrady. Do podielového spoluvlastníctva žalobkyne v podiele 2/4 k celku a žalovaného v podiele 2/4 k celku okresný súd prikázal nehnuteľnosti v kat. úz. Q. R., vedené Okresným úradom Bratislava, katastrálnym odborom na LV č. XXXX, a to parc. reg. "C" č. XXXX/X o výmere 17 m² a parc. reg. "C" č. XXXX/X o výmere 152 m², zastavané plochy a nádvoria podľa geometrického plánu č. 19C/79/01/01 zo dňa 10.07.2008, overeného Správou katastra pre Hlavné mesto SR Bratislavu pod č. 2145/08 zo dňa 22.08.2008, vypracovaného B. Š. Š.. Geometrický plán č. 19C/79/01/01 zo dňa 10.07.2008 overený Správou katastra pre Hlavné mesto SR Bratislavu pod č. 2145/08 zo dňa 22.08.2008, vypracovaný B. Š. Š., tvorí neoddeliteľnú súčasť tohto rozsudku. Súd prvej inštancie návrh žalovaných 1/, 2/, 3/, 4/ na prerušenie konania doručený dňa 27.10.2017 zamietol a konanie voči žalovaným 1/, 3/, 4/ (B. G. T., B. E. U., B. G. U. T., pozn. dovolacieho súdu) zastavil. Žalobkyni voči žalovaným 1/, 2/, 3/, 4/ priznal nárok na náhradu trov prvostupňového konania v rozsahu 100 %, ktoré sú povinní uhradiť spoločne a nerozdielne. Rovnako žalobkyni priznal voči žalovaným 1/, 2/, 3/ a 4/ nárok na náhradu trov odvolacích konaní v zmysle rozhodnutí Krajského súdu v Bratislave č. k. 9Co/354/2009-337 zo dňa 30.11.2010 a č. k. 9Co/318/2015-508 zo dňa 27.04.2016 v rozsahu 100 %, ktoré sú povinní uhradiť spoločne a nerozdielne. Súd prvej inštancie priznal žalovaným 1/, 2/, 3/ a 4/ spoločne a nerozdielne voči žalobkyni nárok na náhradu trov dovolacích konaní v zmysle rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 4Cdo/148/2013 zo dňa 25.02.2014 a č. k. 4Cdo/203/2014 zo dňa 24.06.2015 v rozsahu 100 %. Žalovaným 1/, 2/, 3/ a 4/ uložil povinnosť nahradiť Slovenskej republike na účet Okresného súdu Bratislava IV trovy štátu v rozsahu 100 %. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

1.1. Počas konania došlo k úmrtiu pôvodného žalobcu B. G. (dňa 28.08.2009), ktorého právnym nástupcom sa stala G. R. I., v spojení s čím okresný súd rozhodol o zmene žaloby. Po prevode spoluvlastníckych podielov pôvodných žalovaných 1/, 3/, 4/ na pôvodne žalovaného 2/ došlo k pripusteniu ďalšej zmeny petitu a v dôsledku spät'vzatia žaloby aj k zastaveniu konania voči žalovaným 1/, 3/, 4/.

1.2. Z výpisu z listu vlastníctva č. XXXX k. ú. Q.Á. R. (aktuálny v čase rozhodovania súdu o žalobe žalobkyne) mal okresný súd preukázané, že žalobkyňa a žalovaný 2/ sú podielovými spoluvlastníkmi sporných nehnuteľností, každý v podiele 1 k celku. Kúpnopredajnou zmluvou zo dňa 14.03.1923 C. a G. F. ako predávajúci odpredali kupujúcim W. Š. s manželkou G. Š. (právní predchodcovia žalobkyne) a C. T. s manželkou A.Á. T. (právní predchodcovia žalovaných) nehnuteľnosti nachádzajúce sa v Q.T. R., vedené v pozemkovej knihe vo vl. č. 245 ako parc. č. XXX (s na nej stojacim domom s popisným číslom XXX), parc. č. XXX a parc. č. XXX a ďalšie nehnuteľnosti, a to W. Š. s manželkou v podiele 1 a C. T. s manželkou v rovnakom podiele 1. Kúpnopredajná zmluva v čl. V upravovala užívanie domu s popisným číslom XXX tak, že prednú časť obsahujúcu 2 izby a kuchyňu bude mať a užívať r. Š. a zadnú časť domu obsahujúcu rovnako 2 izby a kuchyňu bude mať a užívať r. T. a stodolu nad humnom a tri maštale budú mať a užívať v podiele 1 všetci kupujúci. Od uzatvorenia kúpnopredajnej zmluvy zaberali strany sporu ako aj ich právní predchodcovia rôzne výmery nehnuteľností, ktoré boli predmetom kúpnopredajnej zmluvy, ako to vyplýva zo znaleckého posudku B. F.. Vzhľadom na dlhotrvajúce nezhody v súvislosti s užívaním nehnuteľnosti spoluvlastníkmi, podali právní predchodcovia strán sporu na súd návrh na určenie, že došlo k právnomu úkonu. Okresný súd Bratislava IV rozhodnutím sp. zn. 5C/325/1994 zo dňa 24.03.1997 určil, že dňa 14.03.1923 bola uzavretá kúpna zmluva, podľa ktorej nehnuteľnosti pôvodne zapísané vo vložke číslo 1577 pozemkovej knihy katastrálne

územie Q. R., parc. č. XXX, XXX, XXX, teraz zapísané na liste vlastníctva č. XXXX Katastra nehnuteľností, katastrálne územie Q.Á. R. ako parcela č. XXXX, súpisné č. XXXX - zastavaná plocha o výmere 104 m², parc. č. XXXX - zastavaná plocha o výmere 95 m², parc. č. XXXX - zastavaná plocha o výmere 122 m², parc. č. XXXX, súpisné č. XXXX - zastavaná plocha o výmere 181 m², parc. č. XXXX - dvor o výmere 530 m², parc. č. XXXX - záhrada o výmere 354 m², parc. č. XXXX/X - zastavaná plocha o výmere 50 m², parc. č. XXXX/X - zastavaná plocha o výmere 51 m², parc. č. XXXX - záhrada o výmere 470 m², parc. č. XXXX - záhrada o výmere 183 m², parc. č. XXXX - záhrada o výmere 172 m², spoluvlastníci nehnuteľností užívajú tak, že žalobcovia (tu žalovaní) užívajú parcely pod č. XXXX, XXXX, XXXX/X, XXXX, XXXX, žalovaní (tu žalobcovia) užívajú parcely pod č. XXXX, XXXX, XXXX, XXXX/X, XXXX a žalobcovia a žalovaní užívajú spolu parcelu č. XXXX v rozdelenom stave, ako je uvedené v znaleckom posudku B. Š.F. F. zo dňa 18.06.1994. Súd prvej inštancie konštatoval, že takýmto spôsobom bolo rozhodnuté o užívaní nehnuteľností.

1.3. Vzhľadom na to, že medzi stranami sporu vznikajú spory v súvislosti s vlastníctvom a užívaním nehnuteľností a spoluvlastníci sa nedokážu dohodnúť, okresný súd s poukazom na § 136 ods. 1, 2, § 137, § 139 - § 142 Občianskeho zákonníka (ďalej aj „OZ“) podielové spoluvlastníctva zrušil a vyporiadal reálnou deľbou (okrem dvoch pozemkov, ktoré zostali v podielovom spoluvlastníctve) podľa záverov geometrického plánu tvoriaceho súčasť rozsudku, vypracovaného v rámci nariadeného znaleckého dokazovania B. Š. Š., znalcom v odbore geodézia a kartografia, odvetvie geodézia. Do vlastníctva žalobkyne pripadli pozemky o celkovej výmere 1082 m² a do vlastníctva žalovaného nehnuteľnosti o výmere 1082 m². V spoluvlastníctve strán sporu zostali pozemky KN-C parc. č. XXXX/X o výmere 17 m² a KN-C parc. č. XXXX/X o výmere 152 m², zastavané plochy a nádvorá. Spoločná výmera všetkých nehnuteľností je 2.333 m². Okresný súd zdôraznil, že žalovaný s takto znalcom a následne žalobkyňou navrhovaným rozdelením nesúhlasil, avšak nepredložil žiadne relevantné dôkazy, preukazujúce nemožnosť vykonania reálnej deľby nehnuteľnosti.

1.4. Návrhu žalovaného na prerušenie konania do právoplatného skončenia konania vedeného na okresnom súde pod sp. zn. 22C/206/2011 o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam súd prvej inštancie viazaný právnym názorom odvolacieho súdu vysloveným v prejednávanom spore nevyhovet. V uvedenom konaní podali žalovaní žalobu, zrušenie spoluvlastníctva ku ktorým a jeho vyporiadanie je predmetom prejednávaného sporu. Vzhľadom na to, že prvostupňový súd je viazaný právnym názorom krajského súdu, ktorý vo svojom zrušujúcom rozhodnutí vyslovil právny názor, že medzi stranami sporu existuje spoluvlastníctvo k žalovaným nehnuteľnostiam, nepovažoval súd za potrebné prerušiť konanie do skončenia konania sp. zn. 22C/206/2011. Súd prvej inštancie zároveň dodal, že na konanie nemá vplyv ani podanie ústavnej sťažnosti.

1.5. O náhrade trov prvoinštančného konania rozhodol okresný súd podľa § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“) a žalobkyni, ktorá mala v konaní plný úspech priznal voči žalovaným 1/, 2/, 3/, 4/ nárok na náhradu trov prvostupňového konania v rozsahu 100 %, ktoré sú povinní uhradiť žalobkyni spoločne a nerozdielne. Priznanie náhrady trov konania žalobkyni aj voči žalovaným 1/, 3/ a 4/ súd prvej inštancie zdôvodnil tým, že k prevodu ich podielov na žalovaného 2/ (B. E. T., pozn. dovolacieho súdu) došlo až v r. 2016, pričom títo zároveň svojím konaním zaviniť zastavenie konania voči nim. Aj v predošlých odvolacích konaniach bola úspešná žalujúca, preto súd prvej inštancie priznal žalobkyni voči žalovaným 1/, 2/, 3/, 4/ nárok na náhradu trov odvolacích konaní, ktoré sú povinní uhradiť žalovaní spoločne a nerozdielne. V oboch dovolaciach konaniach mali plný úspech žalovaní, okresný súd im priznal spoločne a nerozdielne voči žalobkyni nárok na náhradu trov dovolacích konaní. Nakoľko štát platil trovy znaleckého dokazovania za stranu žalovaných, uložil súd žalovaným 1/ - 4/ spoločne a nerozdielne povinnosť nahradiť trovy konania vzniknuté štátu. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

2. Krajský súd v Bratislave (ďalej aj „odvolací súd“) rozsudkom zo dňa 15. októbra 2020 sp. zn. 9Co/208/2018 rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých častiach potvrdil a rozhodol, že žalobkyňa má voči žalovaným 1/, 2/, 3/ a 4/ nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

2.1. Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že v poradí prvý rozsudok okresného súdu zo dňa 10.08.2009 o zamietnutí žaloby Krajský súd v Bratislave uznesením zo dňa 30.11.2010 č. k. 9Co/354/2009-337 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením zo dňa 24.06.2015 sp.

zn. 4Cdo/203/2014 uznesenie odvolacieho súdu zrušil a vec tomuto vrátil na ďalšie konanie. Odvolací súd uznesením zo dňa 27.04.2016 č. k. 9Co/318/2015-508 zrušil rozsudok okresného súdu zo dňa 10.08.2009 uvedúc, že medzi stranami sporu naďalej existuje spoluvlastnícky vzťah k označeným nehnuteľnostiam. Žalobkyňou navrhované vyporiadanie spoluvlastníctva reálnym rozdelením nehnuteľností sa javí byť v záujme konečného vyriešenia rozporov medzi stranami sporu ako najvhodnejšie. Rozhodnutím zo dňa 24.05.2017 sp. zn. 4Cdo/233/2016 dovolanie proti tomuto rozhodnutiu podľa § 447 písm. c/ CSP odmietol ako neprípustné.

2.2. Odvolací súd zdôraznil, že odvolaním napadnuté rozhodnutie okresného súdu vychádza zo záveru obsiahnutého v zrušujúcom uznesení odvolacieho súdu zo dňa 27.04.2016 o tom, že (teraz už len) žalobkyňa a žalovaný majú postavenie podielových spoluvlastníkov sporných nehnuteľností, keď sa žalovaným v konaní bez pochyby nepodarilo preukázať, že medzi právnymi predchodcami strán sporu došlo k reálnej delbe nehnuteľností, a tým aj k zrušeniu podielového spoluvlastníctva na základe zmluvy uzatvorenej v roku 1923, osobitne s poukazom na jej článok V. Predmetnou kúpnopredajnou zmluvou C. F. a jeho manželka G. svojim dcéram A. T. a G. Š. odpredali nehnuteľnosti v Q. R., vedené v pozemknoknížnej vl. č. 245 ako parc. č. XXX (a na nej stojací dom s vtedajším popisným číslom XXX), ďalej parc. č. XXX a č. XXX (predmetom predaja boli aj spoločný les a pasienok, ktoré nie sú predmetom konania), a to každej z dcér v podiele 1. Dohodu o reálnej delbe v zmluve uvedených nehnuteľností strany sporu odvodzovali z jej článku V. Podľa názoru odvolacieho súdu toto ustanovenie obsahovalo dohodu o užívaní domovej nehnuteľnosti vyžadovanú potrebami praktického života, keďže tu mali svoju bytovú potrebu uspokojovať dve rodiny. V úvode čl. V kúpnopredajnej zmluvy z r. 1923 je uvedené, že sa (vtedajší) kupujúci uzniesli „ohľadom držby a užívania domu“. V konaní nebolo zodpovedané, za akým účelom bol vyhotovený geometrický plán B. R. z r. 1937. Na rozdiel od obsahu kúpnopredajnej zmluvy z r. 1923 však právni nástupcovia nadobúdateľov užívali sporné nehnuteľnosti v nerovnakých podieloch, takže stav vedený na LV č. XXXX pre kat. úz. Q. R. nezodpovedá skutočnému faktickému užívaniu nehnuteľností. Neobstojí preto obrana žalovaného, že užíva len to, čo užívali jeho právni predchodcovia od uzavretia tejto kúpnej zmluvy. Za nelogické označil odvolací súd tvrdenie žalovaného, že užíva a vlastní pozemky tak, ako boli užívané a vlastnené od roku 1923, pretože to by znamenalo, že jedna zo zmluvných strán súhlasila s kúpou nehnuteľností v rozsahu 1/2, zároveň však už pri uzatváraní zmluvy súhlasila s reálnou delbou tak, že veľkosti kupovaného spoluvlastníckeho podielu nebudú fakticky zodpovedať. Ani dlhodobé užívanie sporných nehnuteľností žalovaným vo väčšom rozsahu ako vyplýva zo zápisu spoluvlastníckych podielov v katastri nehnuteľností nepreukazuje, že takéto nadužívanie je výsledkom dohody predchádzajúcich spoluvlastníkov. K uplatneniu záverov rozhodnutia č. 911/1932 Úr. zb. NS ČSR by došlo len vtedy, ak by bolo bezpečne preukázané, že k dlhodobému nadužívaniu nehnuteľnosti došlo na základe hoci aj konkludentnej dohody spoluvlastníkov. Aj v úvodnej časti znaleckého posudku znalca B. F. z roku 1994 je uvedené, že objednávateľ (žalovaný) žiada rozborovať evidenčný a skutočný stav vlastníctva a spoluvlastníctva, na ktorom podklade si obe rodiny budú môcť sformulovať závery na zrušenie spoluvlastníctva spôsobom rozdelenia resp. odpredaja. Dôkazné bremeno na preukázanie tvrdenia, že medzi stranami sporu, respektíve ich právnymi predchodcami bola hoci aj mlčky uzatvorená dohoda o reálnej delbe nehnuteľností zaťažovalo žalovaných. Dôkazné bremeno na preukázanie tvrdenia, že takáto konkludentne uzatvorená dohoda neexistuje nemôže zaťažovať žalobkyňu (negatívna dôkazná teória). Nakoľko pre vyriešenie otázky existencie podielového spoluvlastníctva súdnej veci nebol dôvod na prerušenie konania do právoplatného skončenia konania o určenie vlastníctva vedenej na Okresnom súde Bratislava IV pod sp. zn. 22C/206/2011, súd prvej inštancie správne zamietol návrh žalovanej strany na prerušenie konania. Odvolací súd rozsudok Okresného súdu ako vecne správny potvrdil (§ 387 ods. 1, 2 CSP) a žalobkyni voči žalovaným priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu vzhľadom na úspech v spore v odvolacom konaní (vo vzťahu k žalovaným 1/, 3/ a 4/ sa rozhodovanie odvolacieho súdu týkalo výlučne nároku na náhradu trov konania).

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalovaný dovolanie z dôvodov podľa § 420 písm. f/ a podľa § 421 ods. 1 písm. a/ Civilného sporového poriadku navrhnuč, aby dovolací súd rozsudok okresného aj odvolacieho súdu zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Z obsahu dovolania (§ 124 CSP) vyplýva, že žalobca v podstate namietal nedostatočné odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu a vady v procese dokazovania. Tvrdil, že v konaní sp. zn. 5C/325/94 Okresného súdu Bratislava IV súd

už právoplatne prejudiciálne vyriešil otázku, či došlo k zrušeniu podielového spoluvlastníctva reálnou deľbou a vo výroku potvrdil, čo kto z podielových spoluvlastníkov od roku 1923 užíval (s významom slov v čl. V zmluvy z r. 1923 „mať a užívať“). Odvolací súd v rozhodnutí zo dňa 27.04.2016 prekvapivo konštatoval skutkový stav odlišný od skutkového stavu zisteného súdom prvej inštancie bez toho, aby doplnil alebo zopakoval dokazovanie, najmä však bez akéhokoľvek odôvodnenia. Žalovaný (ďalej aj „dovolateľ“) tvrdil, že po zrušujúcom rozsudku súd prvej inštancie odmietol vykonať dôkazy predložené žalovaným. S argumentáciou žalovaného o odňatí možnosti konať na súde prvej inštancie sa odvolací súd nevysporiadal, vôbec nereagoval na vytvorenú situáciu nerovnosti zbraní. Dôkaz znaleckým posudkom znalca B. F. odvolací súd hodnotil výberom vety vyhovujúcej jeho záveru o existencii spoluvlastníctva, ktoré podľa dovolateľa existuje len k spoločnému dvoru. Dovolateľovi bolo znemožnené byť prítomný na odvolacom konaní, na ktorom odvolací súd zmenil právny názor vyslovený rozsudkom súdu prvej inštancie, odvolací súd opakovane nenariadil na prejednanie odvolania pojednávanie a posudzoval kúpnopredajnú zmluvu zo dňa 14.03.1923 bez zopakovania dokazovania touto listinou. Odvolací súd len vysvetľuje, v čom má iný pohľad na uvedený listinný dôkaz. Nakoľko odvolací súd zastával názor, že žalovaný neunesol dôkazné bremeno, bolo potrebné zopakovať dôkaz výsluchom strán sporu a poskytnúť sporovým stranám možnosť polemizovať s úvahou a právnym názorom odvolacieho súdu. Nesúhlasil s tvrdením odvolacieho súdu, že dôkazné bremeno pri posudzovaní sporu bolo len na žalovanom. Aj žalobkyňa nesie dôkazné bremeno a mala preukázať svoje tvrdenia osvojené odvolacím súdom, hoci ich žalovaný namietal. Z napadnutého rozsudku odvolacieho súdu nevyplyva ako sa po právnej stránke vyrovnal s argumentáciou žalovaného a prečo na ňu primerane nereagoval. Argumentáciu odvolacieho súdu označil za nepresvedčivú, rozporuplnú a klamlivú, nezodpovedajúcu komplexnému hodnoteniu dôkazov. Argumentoval, že pri kasačnej záväznosti rozhodnutia súdu vyššieho stupňa nie je vylúčená možnosť jej nerešpektovania v situácii, kedy je skutkový stav v priebehu ďalšieho konania iný. Odvolací súd sa pri rozhodovaní vo veci riadne nevysporiadal s aplikáciou rozhodnutia č. 911/1923 NS ČSR, keď zaujal názor o „nadužívaní“. Za scestný označil dovolateľ názor odvolacieho súdu, že ak malo dôjsť k reálnej deľbe v roku 1923 a geometrický plán bol vypracovaný v roku 1937, tento mal slúžiť pre budúce rozdelenie nehnuteľností.

3.1. Dovolateľ ďalej tvrdil, že nesprávnym procesným postupom odvolacím súdom konštatovaný skutkový stav zakladá nesprávne právne posúdenie veci. Súd prvej inštancie formalistickým prístupom úplne prevzal zaujatý právny názor odvolacieho súdu v zrušujúcom uznesení a jeho existenciu použil aj ako dôvod zamietnutia návrhu žalovaných na ďalšie dokazovanie. V roku 1923 neexistovala právna úprava zrušenia a vyporiadania podielového spoluvlastníctva v dnešnom ponímaní, pri spoluvlastníkoch existoval aj právny inštitút „úplný vlastník“ jemu pridelených časti a každý spoluvlastník mal „úplné vlastníctvo“, ktoré v tomto prípade nebolo reálne v prírode pridelené a užívané. Uviedol, že nesprávnosť právneho posúdenia veci vymedzuje argumentáciou spochybňujúcou použitie právnej normy pre zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva súdom (pre jeho neexistenciu okrem spoločného dvora) na zistený skutkový stav pri prvom zamietnutí žaloby, ktorý bez ďalšieho doplnenia dokazovania nemohol byť zmenený. V 3. časti dovolania označenej ako Vyriešenie právnej otázky - odklon od ustálenej praxe dovolateľ uviedol, že pre ustálenie skutočnosti, či v dávnej minulosti došlo k deľbe, nie je možné vykladať zmysel slov „mať a užívať“ v rozpore s ich používaním v tej dobe, v úplne inom zmysle, aký mali v dobe spisania dohody. Súd jednoznačne neustálili, či v roku 1923 došlo k reálnej deľbe medzi právnymi predchodcami strán sporu posúdením skutkových zistení z pohľadu platnej judikatúry pre urobenie záveru o skutočnostiach dlhotrvajúcej držby nehnuteľnosti. Z rozhodnutí súdov nie je zrejmé, čo nie je v zmysle judikatúry naplnené.

4. Žalobkyňa vo vyjadrení k dovolaniu uviedla, že dovolanie je koncipované tak, že ho možno označiť za neprípustné ďalšie odvolanie proti rozsudku odvolacieho súdu. Z dovolania nie je možné zistiť, čoho sa žalobca (správne má byť žalovaný, pozn. odvolacieho súdu) domáha a poukazuje na rôzne rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky aj Ústavného súdu Slovenskej republiky, ktoré nie sú aplikovateľné. Zdôraznila, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorým nemožno napadnúť každé rozhodnutie odvolacieho súdu. Z dovolania nemožno, resp. len s veľkými ťažkosťami možno zistiť, v čom malo dôjsť k chybám a nedostatkom v rozhodovaní odvolacieho súdu. V dovolaní nie je vecne a určito vymedzené, v čom odvolací súd pochybil, v čom má spočívať jeho nesprávny procesný postup a z čoho má byť odvodené porušenie práva na spravodlivý proces. S námietkami dovolateľa,

týkajúcimi sa odklonu odvolacieho súdu od ustálenej rozhodovacej praxe uvedenej aj vo výbere z judikatúry Najvyššieho súdu Československej republiky vo veciach občianskych z právnej oblasti Slovenska a Podkarpatskej Rusi - ročníky 1929 až 1939, sa odvolací súd vysporiadal. Navrhla, aby najvyšší súd dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné, podľa § 447 písm. c/ CSP odmietol.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP; ďalej aj „najvyšší súd“ príp. „dovolací súd“) po zistení, že dovolanie podala v zákonnej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 CSP) skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania.

6. Podľa § 420 písm. f/ CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nezávislom a nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie a na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

7. Dovolací súd v súvislosti s tvrdeniami dovolateľa o nesprávnosti skutkových záverov súdov nižších inštancií, týkajúcich sa existencie resp. zániku podielového spoluvlastníctva strán sporu, považuje za potrebné uviesť, že dovolanie nie je opravným prostriedkom, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu veci. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie (porov. § 442 CSP, v zmysle ktorého dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd). Dovoláním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Dovolací súd má síce možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.) a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04), čím by mohlo dôjsť k vade znátočnosti v zmysle § 420 písm. f/ CSP, avšak dovolací súd takúto vadu v posudzovanom spore nezistil.

8. Tvrdenie dovolateľa, že v konaní sp. zn. 5C/325/94 Okresného súdu Bratislava IV bola právoplatne prejudiciálne vyriešená otázka zrušenia podielového spoluvlastníctva reálnou del'bou, je vyvrátené enunciátom a dôvodmi označeného rozhodnutia. Ako zistil okresný súd (odvolací súd sa s jeho zistením stotožnil odkazom na dôvody rozhodnutia súdu prvej inštancie), uvedeným rozsudkom (ktorého výroková časť súd prvej inštancie vo svojom rozhodnutí uviedol doslovne tak, ako je obsiahnutá v bode 1.2. tohto rozsudku dovolacieho súdu) bolo rozhodnuté o užívaní nehnuteľností tvoriacich predmet kúpnej zmluvy zo dňa 14.03.1923, keď súd určil, ktoré nehnuteľnosti užívajú žalobcovia (v prejednávacom spore pôvodní žalovaní) a ktoré užívajú žalovaní (v prejednávacom spore pôvodní žalobcovia) aj to, že žalobcovia a žalovaní užívajú spolu parcelu č. XXXX v rozdelenom stave, ako je uvedené v znaleckom posudku B. Š. F.Č. zo dňa 18.06.1994. Ak by bola predmetom uvedeného konania otázka vlastníctva resp. zrušenia podielového spoluvlastníctva reálnou del'bou, musel by tomu zodpovedať aj výrok právoplatného rozsudku.

9. Dovolateľ namietal aj prekvapivosť záveru odvolacieho súdu (vysloveného v zrušujúcom uznesení zo dňa 27.04.2016) o existencii podielového spoluvlastníctva strán sporu k prejednáváním

nehnuteľnostiam, ku ktorému dospel bez zopakovania dokazovania a nariadenia odvolacieho pojednávania, čím mal zmariť sporovým stranám možnosť polemizovať s úvahou a právnym názorom odvolacieho súdu. K tomu dovolací súd udáva, že zmyslom nariadenia odvolacieho pojednávania, či už za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“), alebo za účinnosti Civilného sporového poriadku (bolo) je zopakovanie alebo doplnenie dokazovania. Nakoľko odvolací súd uvedené rozhodnutie vydal za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku, povinnosť nariadiť pojednávanie by mal iba v prípadoch uvedených v § 214 OSP, teda aj v prípade, ak by bolo potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie. Súd viazaný petitom žaloby môže posúdiť opodstatnenosť uplatňovaného nároku aj z iných dôvodov vyplývajúcich zo skutočností, ktoré zistil z dokazovania. Takému rozhodnutiu však musí predchádzať zákonné konanie (fair process), teda postup súdu zabezpečujúci spravodlivú ochranu práv a oprávnených záujmov sporových strán. K porušeniu práva na spravodlivý proces by v odvolacom konaní došlo, ak by odvolací súd potvrdil alebo zmenil rozsudok súdu prvej inštancie z iného právneho dôvodu, vychádzajúceho zo skutočností, ktoré neboli sporovými stranami tvrdené, súd prvej inštancie sa nimi vo svojom rozhodnutí nezaoberal a ku ktorým sa neúspešná strana sporu nevyjadrovala, lebo na to nemala dôvod. Odvolací súd v uvedenom zrušujúcom uznesení (č. k. 9Co/318/2015-508) vychádzal z dokazovania vykonaného okresným súdom a z vyjadrení strán sporu tam prezentovaných, ako aj z názoru okresného súdu (vyjadreného v rozsudku zo dňa 10. augusta 2009 č. k. 19C/79/2001-267) o zániku podielového spoluvlastníctva strán sporu. Podstatné je, že ide o uznesenie, ktorým bol rozsudok súdu prvej inštancie zrušený a vec bola vrátená okresnému súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, čo je dôvod, prečo právna úprava súčasná (§ 385 CSP) ani minulé nepočíta s tým, že odvolací súd doplní alebo zopakuje dokazovanie (urobí tak súd prvej inštancie). V zrušujúcom rozhodnutí uvedený názor odvolacieho súdu predstavuje istý druh návodu pre súd prvej inštancie smerujúci k tomu, ako má zamerať ďalšie vedenie konania a dokazovanie, prípadne hodnotenie už vykonaných dôkazov. Tento spôsob rozhodnutia odvolacieho súdu plne rešpektuje všetky procesné práva strán sporu, umožňuje im zúčastniť sa prejednávania sporu na pojednávaní, poskytovať relevantné tvrdenia a dôkazy na preukázanie svojich tvrdení (za zachovania procesným právom stanovených pravidiel). Nemožno preto hovoriť o porušení práva strany sporu (dovolateľa) na spravodlivý proces.

10. Podľa obsahu dovolania dovolateľ tvrdil aj nedostatočné odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu.

10.1. Jedným z princípov predstavujúcich súčasť práva na spravodlivý proces a vylučujúcich ľubovôľu pri rozhodovaní je aj povinnosť súdu presvedčivo a správne vyhodnotiť dôkazy a svoje rozhodnutia náležite odôvodniť (§ 220 a § 393 CSP, I. ÚS 243/2007), pritom starostlivo prihliadať na všetko, čo vyšlo počas konania najavo, vrátane toho, čo uviedli strany sporu. Z odôvodnenia súdneho rozhodnutia musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. Všeobecný súd by mal vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení svojho rozhodnutia dbať tiež na jeho celkovú presvedčivosť, teda na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí rovnako ako závery, ku ktorým na ich základe dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé. Judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva však nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak ale ide o argument pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 09. decembra 1994, séria A, č. 303 - A, s. 12, § 29, Hiro Balani c. Španielsko z 09. decembra 1994, séria A, č. 303 - B, Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998).

10.2. Odvolací súd dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie aj rozsudok odvolacieho súdu spĺňajú vyššie uvedené kritériá pre odôvodňovanie rozhodnutí v zmysle § 220 ods. 2 a § 393 ods. 2 CSP, preto ich nemožno považovať za nepreskúmateľné, neodôvodnené, či zjavne arbitrárne (svojvoľné). Odôvodnenie obidvoch rozsudkov (konanie pred súdom prvej inštancie a odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca spätosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich organickú (kompletizujúcu) jednotu) zodpovedá základnej (formálnej) štruktúre odôvodnenia rozhodnutia. Súslednosti jednotlivých častí odôvodnení a ich obsahové (materiálne) náplne zakladajú súhrnne ich zrozumiteľnosť aj ich všeobecnú interpretačnú presvedčivosť. Z odôvodnenia každého rozsudku vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami aj úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. V hodnotení skutkových zistení neabsentuje žiadna relevantná

skutočnosť alebo okolnosť, súdy ich náležitým spôsobom v celom súhrne posúdili a náležite vyhodnotili. Argumentácia obidvoch súdov je koherentná a ich rozhodnutia konzistentné, logické a presvedčivé, zvolené premisy aj závery, ku ktorým na ich základe súdy dospeli, sú prijateľné pre právnickú aj laickú verejnosť. Žalovaný v odvolaní neuvádza relevantné skutočnosti, ktoré by neboli zistené a vyhodnotené v konaní pred súdom prvej inštancie, nekonkretizuje pre spor podstatné skutočnosti, na ktoré poukazoval a odvolací súd sa s nimi nevysporiadal. Tvrdenie dovolateľa, že dôkazné bremeno pri posudzovaní sporu spočívalo iba na jeho pleciach, nezodpovedá skutočnosti. Z teórie dokazovania aj z právnej úpravy sporového konania (či už OSP alebo CSP) vyplýva, že povinnosťou strany sporu je nejakú relevantnú skutočnosť tvrdiť a svoje tvrdenie (ak je sporné) dôkazmi preukázať. Z podstaty obrany žalovaného a z podstaty sporu vyplýva, že žalovaný bol nositeľom dôkazného bremena v otázke neexistencie podielového spoluvlastníctva strán sporu. Na preukázanie svojho tvrdenia ako dôkaz označil kúpnu zmluvu zo 14.03.1923 a geometrický plán B. R. z r. 1937, ktoré jeho tvrdenia podľa súdmi nižších inštancií zisteného skutkového stavu jeho tvrdenie nepreukázali. Naopak žalobkyňa resp. jej právni predchodcovia bola (boli) nositeľkou (nositeľmi) dôkazného bremena na preukázanie existencie podielového spoluvlastníctva strán sporu a potreby jeho zrušenia a vyporiadania, ktoré v plnej miere uniesla.

11. Dovolací súd považuje za nevyhnutné zdôrazniť, že z práva na spravodlivý súdny proces pre procesnú stranu nevyplyva jej právo, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (viď rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. 251/03). Porušením práva na spravodlivý proces v zmysle uvedeného ustanovenia zákona teda treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení vymykajúci sa nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, ktoré zároveň znamená porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva.

12. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav (uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo/222/2009 zo dňa 26. februára 2010). Nesprávnym právnym posúdením sa rozumie subsumovanie skutkového stavu pod normu hmotného práva alebo procesného práva, ktorá v hypotéze nemá také predpoklady, aké vyplývajú zo zisteného skutkového stavu. Nesprávne právne posúdenie veci konkrétne spočíva v tom, že súd použil nesprávnu právnu normu, alebo síce aplikoval správnu právnu normu, ale ju nesprávne interpretoval, a napokon právnu normu síce správne vyložil, ale na zistený skutkový stav ju nesprávne aplikoval (citované z rozhodnutia Najvyššieho súdu SR 2MCdo/4/2009).

13. Dovolateľ tvrdil nesprávne právne posúdenie veci, ktoré malo spočívať v odklone odvolacieho súdu od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu pri riešení právnej otázky, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, čo je dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP.

13.1. V zmysle § 421 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

13.2. Dovolacia otázka musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom. Najvyšší súd k tomu v rozhodnutí sp. zn. 3Cdo/6/2017 (podobne tiež napríklad v rozhodnutiach sp. zn. 2Cdo/203/2016, 3Cdo/235/2016, 4Cdo/95/2017 a 7Cdo/140/2017) uviedol, že „v dovolaní, ktorého prípustnosť sa vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. a/ CSP by mal dovolateľ: a/ konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, b/ vysvetliť (a označením konkrétneho stanoviska, judikátu alebo rozhodnutia najvyššieho súdu doložiť), v

čom sa riešenie právnej otázky odvolacím súdom odklonilo od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, c/ uviesť, ako mala byť táto otázka správne riešená“.

14. Dovolací súd aplikujúc ustanovenie § 124 CSP posudzoval dovolanie podľa jeho obsahu a v snahe autenticky porozumieť textu dovolania ako celku (viď nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 15/2021 z 25. mája 2021 alebo jeho nález sp. zn. I. ÚS 336/2019 z 09. júna 2020) dospel k záveru, že žalovaný nešpecifikoval nijakú konkrétnu právnu otázku, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a pri riešení ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu; rovnako neoznačila žiadne rozhodnutia dovolacieho súdu, od ktorých sa mal odvolací resp. okresný súd odkloniť. V tejto súvislosti dovolací súd opakuje, že ustálená rozhodovacia prax najvyššieho súdu je vyjadrená predovšetkým v rozhodnutiach alebo stanoviskách najvyššieho súdu, ktoré sú publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Do tohto pojmu možno zaradiť aj prax vyjadrenú opakovane vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu, alebo dokonca aj v jednotlivom, dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ neskôr vydané rozhodnutia najvyššieho súdu nespochybnil názory obsiahnuté v rozhodnutí dosiaľ nepublikovanom, alebo dokonca tieto názory akceptovali, prípadne myšlienkovu na ne nadviazali a rozviedli alebo z nich vychádzali (3Cdo/6/2017, 3Cdo/158/2017, 4Cdo/95/2017, 5Cdo/87/2017, 6Cdo/21/2017, 6Cdo/129/2017, 8Cdo/33/2017). Do ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu možno zahrnúť aj rozhodnutia publikované v Zbierke súdnych rozhodnutí a stanovísk vydávanej Najvyšším súdom ČSFR, Najvyšším súdom ČR a Najvyšším súdom SR v dobe do 31.12.1992, ako aj rozhodnutia uverejnené v Zborníkoch stanovísk, správ o rozhodovaní súdov a súdnych rozhodnutí Najvyšších súdov ČSSR, ČSR a SSR vydaných SEVT Praha v rokoch 1974 (č. I, 1965 - 1967), 1980 (č. II, 1964 - 1969) a 1986 (č. IV, 1970 - 1983), pokiaľ sú stále použiteľné (najmä z hľadiska ich súladu s hodnotami demokratického právneho štátu) a neboli prekonané neskoršou judikatúrou. Napokon vzhľadom na čl. 2 ods. 2 CSP je potrebné za ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu považovať aj rozhodovaciu prax ďalších najvyšších súdnych autorít, a to Ústavného súdu Slovenskej republiky, Európskeho súdu pre ľudské práva a Súdneho dvora Európskej únie.

15. Dovolací súd na základe dôvodov uvedených dovolateľom, posudzujúc jeho dovolanie aj podľa obsahu, dospel k záveru, že je daná prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP, ale dovolanie nie je dôvodné, preto rozhodol o jeho zamietnutí (§ 448 CSP).

16. Aplikujúc zásadu úspechu v konaní (§ 255 ods. 1 v spojení s § 453 ods. 1 CSP) dovolací súd v dovolacom konaní úspešnej žalobkyni voči v dovolacom konaní neúspešnému žalovanému priznal náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

17. Tento rozsudok prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku n i e j e prípustný opravný prostriedok.